

Yaddaşlarda yaşayanlar

Musiqili səhnənin “səs tablosu” yaradan aktyoru

Onun rəsmləri oxuyur, mahnıları əlvanlıq saçırdı

Xalqın musiqi mədəniyyətinin bir parçasına çevrilib ürəklərdə yaşayan sənətkarlardan biri də el arasında Mobil kimi tanınan, əsl adı isə Müğbil olan Xalq artisti Müğbil Əhmədovdur.

Bu günlərdə Fikrət Əmirov adına Gəncə Dövlət Filarmoniyasında Müğbil Əhmədovun xatirəsinə həsr olunmuş konsert keçirilib və onun “möhür” vurduğu mahnılardan ibarət musiqi çələnği təqdim edilib. Rəngarəng ifalar sənətkarın unudulmaz obrazını xatırladı.

Müğbil Salman oğlu Əhmədov 1931-ci ilin sentyabr ayında Gəncədə anadan olub. O, 1955-ci ildə Əzim Əzimzadə adına Rəssamlıq Məktəbinə daxil olub. Bir il sonra isə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasına qəbul edilib və musiqiyə ömürlük könül verib. Dünya şöhrətli vokalçı, Xalq artisti Bülbülün sinfində təhsil alıb.

Qızı Nigar Əhmədova xatirələrində onun sənət seçimi barədə belə yazıb: “Atam rəssamlığa çox meyilli olub və 2 il Gəncə Dövlət Milli Dram Teatrında Böyükbəy Əliyərbəylinin rəssamlıq məktəbinin üzvü olub. Orta məktəbi bitirəndə isə uşaqlıq arzusu və ürəyinin səsi onu Rəssamlıq Məktəbinə gətirib. Burada da atamın təqdim etdiyi əl işlərinin kompozisiyası o qədər bitkin, rəng koloriti əlvan və cazibəli, obrazları isə canlı olub ki, bu, qəbul komissiyasında şübhə doğurub və onun qabiliyyətini əyani şəkildə yoxlayıblar. Atam gözəl bir natürmort çəkərək sınaqdan uğurla çıxıb və şübhələri alt-üst

Ayaz, “Gözün aydın”da Alay, “Ulduz”da Bəxtiyar, “Olmadı elə, oldu belə”də Arzu, “Özümüz bilərik”də Zəfər, “Milyonçunun dilənçi oğlu”nda Yetim, “Sevindik qız axtarır”da Toğrul, “Nənəmin şahlıq quşu”nda Cəsərət, “Boşanaq, evlənərik”də Çingiz, “Ləpələ”də Sahib, “Qızılgül”də Etibar kimi obrazları ilə yadda qalıb. Müğbil Əhmədov xarici müəlliflərin əsərlə-

edib. Buna görə yekdil qərarla birbaşa 2-ci kursa qəbul olunub. İstedadlı və çalışqan tələbə kimi adı Repin adına təqaüd alanlar sırasına salınıb”.

Amma Müğbil Əhmədovun taleyinə müğənni kimi tanınmaq düşübmüş. 50-ci illərin sonlarında Azərbaycanın bir qrup incəsənət xadimi vokal qabiliyyətli gənc-ləri seçmək məqsədilə Gəncədə “İstedadlar axtarırıq” baxış-müsabiqəsi keçiriblər. Orada özünü sınayan gənc rəssam “Evləri var xanə-xanə” xalq mahnısını və bəstəkar Tofiq Quliyevin “Neftçilər”ini ifa edib. Onun şaqraq səsini dinləyib məm-

nun olan Fikrət Əmirov 21 yaşlı Müğbilə mütləq Bakıya gedib musiqi təhsili almasını tövsiyə edib.

Beləliklə, gənc rəssam konservatoriyaya qəbul olunub. Həmin illərdə Rauf Hacıyev “Biz Bakıdanıq” adlı caz-orkestr yaratmışdı. Bu qrupda Oqtay Ağayev, Natavan Şeyxova, Elmira Rəhimova ilə birlikdə Müğbil Əhmədov da oxuyur, keçmiş ittifaqın şəhərlərinə qastrollara gedirdi. Eyni zamanda, Azərbaycan Dövlət Teleradio Verilişləri Komitəsində Ramiz Mustafayevin rəhbərlik etdiyi orkestrdə solo-ifaçı kimi də çıxışlar edirdi. Sonra Musiqili Komediya Teatrında vokalçı-tenor kimi baş rollarda oynamağa dəvət edildi və ömrünün 45 ilini bu şöhrətli sənət ocağında keçirdi.

Bu illərdə o, 70-dən artıq müxtəlif səpkili, bitkin obrazlar yaratdı. “Məşədi İbad” və “Arşın mal alan” komediyalarında Sərvər, Rüstəm bəy və Əsgər, “Hacı Qara”da Heydər bəy, “Danabaş kəndinin əhvalatları”nda Məhəmmədhəsən əmi, “Qızılaxtaranlar”da Nadir, “Qayınana”da

rində də əsas rolların və partiyaların öhdəsindən məharətlə gəlib.

Onun yaradıcılıq meyarları haqqında fikirləri yüksək tələbləri ilə seçilir: “Hamı tərəfindən qəbul olunan belə bir standart fikir mövcuddur ki, artist yaratdığı obrazın bütün xarakterik çalarlarını tamaşaçıya çatdırmalıdır. Bu, əlbəttə, belədir. Amma mənim fikrimcə, aktyor istənilən rolunu ifa edərkən, yaratdığı obrazdan daha çox öz şəxsiyyətini, tutumunu, ruh aləmini tamaşaçı üçün aydınlaşdırır. Və bunun nəticəsində, tamaşaçı ya aktyoru sevir, ya da səhnədə ona uzun illər, sadəcə, dö-zür. Üçüncü variant yoxdur”.

Tanınmış bəstəkar Vasif Adıgözəlov sənətkar haqqında xatirələrində bildirib: “Müğbil Əhmədovun Musiqili Komediya Teatrına gəlişindən sonra bizim bəstəkarlarımız mürəkkəb vokal partiyalarına malik operettalar yazmaqdan daha çəkinmirdilər. Çünki bilirdilər ki, burada artıq belə çətinliklərlə bacaran sənətkar var. Odur ki, musiqi sənətimizin inkişafının müəyyən mərhələsini həm də Müğbil Əhmədovun adı ilə bağlamaq olar”.

Səhnə yaradıcılığında onun obrazlarının hər birində səs, vokal xüsusiyyətləri nəzərə alınır. Aktyor hər bir obrazı yumor hissi ilə tamaşaçıya təqdim etməyə müvəffəq olurdu. Məhz buna görə də səhnədə onun obrazları böyük və kiçikliyin-dən asılı olmayaraq köməkçi rollar statusunda olmurdu.

Tanınmış sənətkar uzun illər müxtəlif təhsil ocaqlarında pedaqoji fəaliyyət də göstərmişdir. Hətta o, rəssam kimi sənət dostlarının yüzlərlə şərjini çəkib. “Beş manatlıq gəlin” və “Danabaş kəndinin əhvalatları” komediyalarının səhnə tərtibatı, geyim eskizlərinin müəllifi olaraq, o, maraqlı və orjinal səpkili quruluşlar verir. Xoşbəxt taleli sənətkar Müğbil Əhmədovun Azərbaycan Radiosunun fondunda 600-dən çox lent yazısı var. O, “Qara daşlar”, “Yeni il gecəsində”, “Aktrisanın təbəssümü”, “Üzeyir ömrü” və “Məkanın melodiyası” filmlərində də marqlı rolları ilə yaddaşlarda yaşayır.

Xalq artisti Müğbil Əhmədov 2006-cı ildə, 75 yaşında vəfat edib və öz vəsiyyətinə uyğun olaraq Gəncə şəhərində yerləşən Səbizkar qəbiristanlığında dəfn edilib.

Anar Ərtoğrul BURCƏLİYEV,
teatrşünas